

Попуњава ученик:

Назив школе _____

Седиште школе _____

Образовни профил

Комерцијалиста - оглед

Име и презиме ученика _____

Датум одржавања испита _____

МАТУРСКИ ИСПИТ

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Попуњава испитна комисија

СКАЛА ЗА ПРЕВОЂЕЊЕ БОДОВА У УСПЕХ

Постигнут број бодова

Успех

до 50

недовољан (1)

50,5 – 63

довољан (2)

63,5 – 75

добар (3)

75,5 – 87

врло добар (4)

87,5 - 100

одличан (5)

ПОСТИГНУТ
БРОЈ БОДОВА

/

ОЦЕНА

_____ ()

Чланови испитне комисије:

1. _____

2. _____

3. _____

Датум прегледа теста: _____

УПУТСТВО ЗА РАД

- Тест који треба да решите има 36 задатака. За рад је предвиђено 180 минута.
- Сваки задатак пажљиво прочитајте, размислите о томе шта се у задатку тражи и пратите упутства о начину на који треба да га решите (заокруживање, повезивање, дописивање и друго).
- Задатке решавајте хемијском оловком. Током рада можете да користите графитну оловку и гумицу. Пре него што предате тест, проверите своје одговоре још једном, а затим оне одговоре који су написани графитном оловком подебљајте хемијском. Одговор који је написан само графитном оловком неће бити признат, као ни одговор који је прецртан или исправљен хемијском оловком. Уколико се у задатку тражи и приказ поступка рада, потребно је да и њега испишете хемијском оловком.
- Важно је да пажљиво одговарате на питања јер **сваки нетачан одговор (део одговора) доноси 0 бодова за задатак у целини.**
- Ако решавање задатака завршите раније, предајте тест и тихо изађите да се не би ометао рад других.

Желимо Вам много успеха у раду!

У следећим задацима заокружити број испред траженог одговора

1. ПД „Смешак“ из Пожаревца је извршило извоз машине за производњу пластике инопартнеру „Legoland“ у Данској и уместо наплате тог извоза у вредности од 100.000 € склопљен је уговор о дугорочној пословној сарадњи, којим ће ПД „Смешак“ извршити увоз играчака у истој вредности од истог инопартнера. У наведеној пословној ситуацији ПД „Смешак“ се определило за следећи облик спољнотрговинског посла:

	/	1
--	---	---

1. Лизинг посао
2. Свич посао
3. Бартер посао
4. Вуу- бак аранжман

2. Привредно друштво „Чоколадица“ из Сомбора склопило је уговор са инопартнером из Русије, да на период од 5 година закупи машину за производњу кекса. По истеку тог периода, машина ће бити увозно оцарињена или враћена инопартнеру. Вредност закупа износи 500 € на годишњем нивоу. Учесници овог спољнотрговинског посла су потписали уговор о:

	/	1
--	---	---

1. Бартер послу
2. Лизингу
3. Франшизингу
4. Компензационом послу

3. Најсигурнији инструмент међународних плаћања за купца и продавца је:

1. Међународна банкарска гаранција
2. Међународни документарни акредитив
3. Међународни директни инкасо, уз гаранцију банке
4. Међународно кредитно писмо

	/	1
--	---	---

4. Заокружи број испред тачног исказа:

1. За продавца је најекономичнији паритет испоруке EXW, јер трошак и ризик транспорта и осигурања пада на терет купца
2. За продавца је најекономичнији паритет испоруке CPT, јер трошак и ризик транспорта и осигурања пада на терет купца
3. За продавца је најекономичнији паритет испоруке FCA, јер трошак и ризик транспорта и осигурања пада на терет купца

	/	1
--	---	---

5. Издали сте меницу коју је пословна банка акцептирала. Рок плаћања менице је 90 дана. После 45 дана ималац менице је индосира на треће лице. Главни менични дужник је:

1. трасант тј. издавалац менице
2. ималац менице који ју је индосирао на треће лице
3. акцептант тј. пословна банка

	/	2
--	---	---

6. Добио си 10.000,00 за рођендан. Одлучио си да их орачиш у банци. Какви су ефекти ваше одлуке на количину новца у оптицају.

1. одлука нема никаквог утицаја на количину новца у оптицају јер је сувише мала количина новца која је предмет штедње
2. одлука доводи до смањења количине новца у оптицају јер се врши његово повлачење кроз функцију новца као блага
3. одлука доводи до повећања количине новца у оптицају јер штедњом се тај новац прелива у банке које га преко кредита враћају у привреду

	/	2
--	---	---

7. ПД „Данекс“из Чоке уговорило увоз репроматеријала за производњу обуће у вредности од 20.000 € са инопартнером из Аустрије. Након извршене девалвације домаће валуте, у плаћању извршеног увоза доћи ће до следеће промене:

1. потребно је више новчаних средстава за куповину девиза
2. потребно је мање новчаних средстава за куповину девиза
3. стање на девизном рачуну привредног друштва је непромењено

	/	2
--	---	---

У следећим задацима заокружити бројеве испред тражених одговора

8. Законски рокови за подношење чека на наплату су :

1. 15 дана ако је исто место издавања и наплате чека
2. 15 дана ако је различито место издавања и наплате чека
3. 8 дана ако је различито место издавања и наплате чека
4. 8 дана ако је исто место издавања и наплате чека
5. 30 дана ако је исто место издавања и наплате чека
6. 30 дана ако је различито место издавања и наплате чека

	/	2
--	---	---

9. Царински орган у земљи обавља следеће послове:

1. Организује превоз
2. Врши узорковање робе при прегледу
3. Пријављује робу на граничном прелазу
4. Проверава исправност увозних докумената
5. Доставља SWIFT о извршеном плаћању
6. Попуњава Јединствену царинску исправу

	/	2
--	---	---

10. Међународни инструменти платног промета су:

1. Налог за пренос
2. Дознака налог за плаћање
3. Контролник увоза
4. Акредитив
5. Налог за исплату
6. Налог за уплату

	/	2
--	---	---

11. Тржиште обавља три функције:

1. дислокативну
2. алокативну
3. сецесиону
4. селективну
5. асоцијативну
6. дистрибутивну

	/	3
--	---	---

12. Функционални систем амортизације:

1. полази од века трајања основног средства
2. омогућава обрачун амортизације у складу са употребом основног средства
3. равномерно обрачунава амортизацију током читавог века трајања основног средства
4. стимулише на боље коришћење основних средстава
5. је карактеристичан за обрачун код транспортних средстава
6. омогућава обрачун веће амортизације за основна средства која се више троше

	/	3
--	---	---

13. Прва фаза кружног тока обртних средстава је Н – Р, односно фаза набавке. Издвој радње карактеристичне за ову фазу:

1. трговинско предузеће набавља робу
2. трговинско предузеће набавља потрошни материјал за пословање
3. трговинско предузеће набавља сировине
4. набавком робе трговинско предузеће утиче на продају
5. трговинско предузеће израђује полупроизоде
6. трговинско предузеће набавља репроматеријал

	/	3
--	---	---

14. Привредне организације које се баве пружањем трговинских услуга су:

1. инвестициони фондови
2. шпедитерска предузећа
3. трговинске агенције
4. предузећа за контролу примене стандарда
5. јавна складишта
6. предузећа за контролу квалитета и квантитета робе
7. привредни (трговински) суд
8. ПИО фонд

	/	4
--	---	---

Допунити следеће реченице и табеле

15. Попуни табелу:

Назив основног средства	Набавна вредност	Век трајања у годинама	Амортизациона стопа	Износ амортизације
Грађевински објекат	1.000.000,00		2	
Опрема	700.000,00	20		35.000,00

	/	3
--	---	---

16. Запослен си у ВПД „Медолино“, Ј. Шербановића 6, Пожаревац. Дана 17. маја 2013. године, примио си меницу на 420.000,00 динара, од купца ВПД „Спектрум“ Масарикова бб, Краљево, кога заступа Шћекић Биљана. Плаћање код ПБ “Кеш” Београд. Рок доспећа менице је 10. јун 2013. године. Попуни меницу водећи рачуна о свим битним елементима менице на основу датих података:

	/	5
--	---	---

РЕПУБЛИКА СРБИЈА у _____ 20 _____
износ динара - бројем

_____ ПЛАТИТЕ ЗА ОВУ _____ МЕНИЦУ
доспеће

ПО НАРЕДБИ _____ ИЗНОС ОД

износ динарима - словима

ВРЕДНОСТ ПРИМЉЕНА _____ И СТАВИТЕ ИСТУ У РАЧУН _____ ИЗВЕШТАЈ

ТРАСАТУ _____

ТРАСАНТ

ПЛАЋАЊЕ _____

У следећим задацима сажето написати или нацртати одговор

17. Запослен си у продајној служби на пословима маркетинга у ПД „МУЛЕН РУЖ“ д.о.о. из Бујановца које се бави прометом козметике и кућне хемије. Директор је саопштио твом шефу да планира отварање још два малопродајна објекта различитих величина. Мањи објекат налази се на главном тргу, а већи у близини стамбеног блока. Шеф ти налаже да предложиш начин продаје и врсту робе која ће се продавати у малом и великом продајном објекту. Образложи свој предлог начина продаје и врсту робе која ће се продавати за наведена два објекта.

	/	3
--	---	---

У следећим задацима израчунати и написати одговарајући резултат

18. Подносите на есконт меницу, која гласи на 1.000.000,00 динара 20 дана пре рока доспећа, уз есконтну стопу 10% на годишњем нивоу.

Прикажи износ који ће бити пребачен на ваш текући рачун

	/	2
--	---	---

Простор за рад

Одговор: _____

19. Набавна вредност основног средства износи 1.000.000,00 динара, а амортизација 400.000,00 динара. Прикажи поступак израчунавања једне од вредности основног средства на основу датих података.

Простор за рад:

	/	2
--	---	---

Одговор: _____

20. Запослен си у комерцијалној служби ПД „Фригоматика“, из Обреновца које се бави прометом расхладних уређаја и опреме. Од шефа добијаш задатак да израчунаш коефицијент обрта и трајање обрта, ако се зна да су обртна средства у садашњем периоду 500.000,00 динара, а ПД је остварило укупан приход у износу од 2.000.000,00.

Простор за рад

	/	2
--	---	---

Обртна средства направе у току године ____ обрта, а сваки од ових обрта траје ____ дана.

21. Набавна вредност машине „А“ је 800.000 динара, а годишња стопа отписа је 5%.
Набавна вредност машине „Б“ је 400.000 динара, а процењени век употребе је 20 година.

1. Израчунај годишњи износ амортизације за машине А и Б.
2. За колико година ће једна машина бити отписана пре друге?

	/	3
--	---	---

Прикажи поступак рада.

Простор за рад

--

1. Годишња амортизација машине А износи _____ динара.
Годишња амортизација машине Б износи _____ динара.

2. _____ .

22. ПД „Мими“ из Ниша је по уговору о лизингу извршило увоз машине за обраду дрвета вредности 70.000,00 €. Уговором је предвиђен лизинг у трајању од 4 године, по истеку тог рока вршиће се коначно царињење машине, умањене вредности за 12%. Годишњи закуп машине износи 1.200,00 €. Царинска стопа за машину је 5%, а трошкови превоза и осигурања падају на терет продавца
Израчунај набавну вредност машине по истеку лизинга.

	/	3
--	---	---

Простор за рад:

--

Одговор: _____

23. На основу извршеног увоза, неопходно је извршити плаћање према иностранству. На дан плаћања, стање на девизном рачуну увозника је 5000 £ (GBP) .Обавеза према инодобављачу износи 12.000 €. На текућем рачуну стање износи 550.000,00 РСД. Израчунај колико је девиза потребно купити уз коришћење постојећих девизних средстава за плаћање обавеза инопартнеру, ако је продајни курс пословне банке 1£= 143,00 РСД и 1€= 124,00 РСД.

	/	3
--	---	---

Простор за рад:

Одговор: _____

24. Добили сте меницу на износ од 300.000,00 динара чији је рок доспелости 90 дана. Истог вам стиже за плаћање раније издата меница на 250.000,00 динара. Новац од есконтовања менице намерава да искористите за плаћање обавезе по меници која је доспела јер немате других средстава на рачуну.

	/	3
--	---	---

Приказивањем обрачуна објасни да ли есконтовање доноси довољно новца за измирење дуга, ако су стопе банке на краткорочне хартије од вредности 2%

Простор за рад

Одговор: _____

25. Уговорена вредност козметике која се увози је 15.000,00 евра, паритет EXW Истанбул, трошкови превоза до границе Србије са осигурањем су 65.000,00 динара, од границе 30.000,00 динара. Царинска стопа по царинској тарифи је 15%. Девизни курс је 1 евро = 115,00 динара. Израчунај укупне увозне дажбине.

	/	5
--	---	---

Простор за рад:

Одговор: _____

У следећим задацима повезати и уредити појмове према захтеву

26. Са леве стране наведене су врсте хартија од вредности, а са десне објашњења појединих хартија од вредности. На линији испред објашњења упиши редни број одговарајуће хартије од вредности на коју се то објашњење односи:

	/	2
--	---	---

1. меница _____ хартија од вредности, чији је ималац права изричито наведен у исправи, али је може пренети на треће лице својом наредбом
2. складишница _____ хартије од вредности код које корисник није именован изричито, тако да се сваки ималац исправе сматра корисником
3. чек _____ хартије од вредности чији је ималац права изричито наведен по имену и искључено је преношење такве хартије на треће лице

27. Са леве стране су наведени спољнотрговински послови, а са десне су институције спољнотрговинског пословања. На линију испред институције упиши редни број спољнотрговинског посла који та институција обавља:

	/	3
--	---	---

1. Пријављивање робе на граничном прелазу _____ Народна банка Србије
2. Попуњавање ЦМР-а _____ Управа царина
3. Издавање диспозиције _____ Шпедитер
4. Девизно документарна контрола
5. Попуњавање контролника увоза
6. Оверавање ЈЦИ-а

28. Са леве стране наведени су производи чији се увоз и извоз регулишу путем одговарајућих режима, а са десне режими регулисања увоза и извоза. На линију испред режима увоза/извоза упиши редни број производа чији је увоз и извоз регулисан овим обликом нецаринске препреке:

	/	3
--	---	---

- 1 Нуклеарни отпад _____ Слободан извоз и увоз (ЛБ)
- 2 Опојне дроге _____ Извоз и увоз на основу квота (Кк и Кв)
- 3 Генетски модификована соја _____ Извоз и увоз на основу дозвола (Д)
- 4 Житарице, месо
- 5 Ловачко оружје, пиротехника
- 6 Резервни делови и опрема

29. Са леве стране наведене су карактеристике појединих облика малопродаје, а са десне организациони облици малопродаје. На линију испред организационог облика малопродаје упиши редни број карактеристике која га описује:

	/	3
--	---	---

- 1 Продајно особље има активну улогу _____ Самоуслуга
- 2 Потрошач се сам информише о роби _____ Електронска малопродаја
- 3 Продаја се обавља у покретним објектима _____ Амбулантна малопродаја
- 4 Продаја се обавља путем ТВ програма
- 5 Трговачки путници су носиоци продаје
- 6 Продаја робе се одвија коришћењем металног новца у апоенима који одговарају цени робе

30. Са леве стране су наведене карактеристике појединих врста гаранција, а са десне врсте међународних банкарских гаранција. На линију испред врсте међународних банкарских гаранција упиши редни број карактеристике која је описује:

	/	3
--	---	---

- 1 Издаје банка учесника на лицитацији на име свог комитента _____ Гаранција за добро обављање посла
- 2 Примењује се код извоза робе на кредит _____ Гаранција за повраћај аванса
- 3 Примењује се код послова који нису покривени меницом _____ Гаранција за уредну отплату кредита
- 4 Издаје банка извозника за случај неизвршења извозног посла
- 5 Штити купца од некавалитетно обављеног посла
- 6 Исплату гарантује угледна светска банка

31. Са леве стране наведене су клаузуле које одређују власништво и ризике над робом у међународној робној размени, а са десне INCOTERMS – паритети. На линију испред паритета упиши редни број клаузуле којом се објашњава значење паритета:

	/	3
--	---	---

1. Франко превозник _____ EXW
2. Испоручено уз бок брода _____ DAT
3. Испоручено на терминалу _____ FAS
4. Франко фабрика
5. Превоз плаћен до
6. Цена са возарином

32. Са леве стране наведене су чековне радње, а са десне налазе врсте чека. На линији испред чековне радње која означава пренос чека упиши бројеве чекова који се на овај начин преносе на трећа лица.

_____ индосирање	1. чек на доносиоца
_____ цесија	2. чек по наредби
_____ преузимање из руке у руку	3. ректа чек
	4. чек на име

	/	3
--	---	---

33. Са леве стране наведени су облици прометне вредности, а са десне стране објашњења истих. На линији испред одређеног облика прометне вредности упиши редни број припадајућег објашњења.

_____ Прост облик вредности	1. Општи еквивалент вредности је новац
_____ Потпун облик вредности	2. Вредност робе изражена је мањом или већом количином једне врсте робе.
_____ Општи облик вредности	3. Постоји одређена роба као општи еквивалент вредности
	4. Општи еквивалент вредности је злато
	5. Вредност једне робе изражена је различитим врстама друге робе.
	6. Општи еквивалент вредности је сребро

	/	3
--	---	---

34. Са леве стране су наведене активности у отварању и наплати документарног акредитива, а са десне су наведени субјекти који учествују у отварању и наплати акредитива. На линију испред наведених субјеката упиши редни број одговарајуће активности коју субјекат обавља:

1. Отвара акредитив у корист извозника	_____ Увозник
2. Подноси уредна документа о извршеном послу	_____ Банка увозника
3. Издаје налог за отварање акредитива	_____ Банка извозника
4. Исплаћује одређени износ по акредитиву	_____ Извозник
5. Обрачунава обавезу по извршеном послу увоза	
6. Наплаћује трошкове акредитива од банке увозника	

	/	4
--	---	---

35. Са леве стране наведене су појаве у привреди, а са десне налазе се ефекти ових промена на вредност новца. На линији испред појаве упиши редни број ефекта који она изазива у промени вредности новца.

_____ инфлација	1. званично повећање интервалутарне вредности
домаће валуте у односу на стране валуте
_____ дефлација	2. пад куповне снаге новца у земљи
_____ ревалвација	3. стварно повећање интервалутарне вредности
домаће валуте у односу на стране валуте
_____ девалвација	4. пораст куповне снаге новца у земљи
	5. стварно смањење интервалутарне вредности
домаће валуте у односу на стране валуте
	6. званично смањење интервалутарне вредности
домаће валуте у односу на стране валуте

	/	4
--	---	---

36. Са десне стране налазе се критеријуми за поделу тржишта а са леве стране врсте тржишта. На линији испред критеријума упиши редни број(бројеве) испред врсте тржишта која ту припада.

1. тржиште индустријских производа	_____ Критеријум-простор
2. тржиште репроматеријала	_____ Критеријум-роба
3. тржиште пољопривредних производа	_____ Критеријум-намена
4. тржиште инвестиционе опреме	
5. домаће тржиште	
6. тржиште робе широке потрошње	

	/	6
--	---	---